

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda

Judecători – Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Chiriac Cristin în numele inculpatului, și de către inculpat, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Goreanu Andrei XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.10.2019 – 28.10.2019 (prima instanță);
2. 21.01.2021 – 23.03.2021 (instanța de apel);
3. 21.05.2021 – 11.08.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău /sediul Buiucani/ din 28 octombrie 2019, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Goreanu Andrei a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 11 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Conform art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa numită lui Goreanu Andrei, cu 5 luni 15 zile închisoare. Goreanu Andrei urmează să execute pedeapsa închisorii pentru termenul rămas de 10 ani 5 luni și 15 zile, în penitenciare de tip închis.

S-a încasat în beneficiul statului din contul inculpatului, suma de 16 908 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Goreanu Andrei, la 16 mai 2019, aproximativ ora 22:20 minute, aflându-se la domiciliul temporar, în casa de locuit din strada XXXXX, intenționat cu scopul de a săvârși un raport

sexual violent prin constrângere fizică și psihică a persoanei, știind cu certitudine că minora XXXXX născută la XXXXX nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra, starea de neputință, cunoscută și evidentă care se datorează vârstei de 13 ani, ignorând faptul că aceasta opune rezistență, aplicând constrângerea fizică și psihică, în mod forțat a dezbrăcat-o și a săvârșit cu minora XXXXX un raport sexual contrar voinței ei.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal – „*Violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, asupra unei minore în vârstă de până la 14 ani*”.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Chiriac Cristin în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă și respingerea încasării cheltuielilor de judecată, invocând că, pedeapsa este prea aspră, sunt prezente mai multe circumstanțe atenuante, inculpatul nu realiza ce făcea fiind sub influența drogurilor, prima instanță a ignorat prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, eronat a fost încasat din contul inculpatului cheltuielile judiciare.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2021, s-a respins ca depus peste termen apelul declarat, cu menținerea sentinței.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, avocatul Chiriac Cristin și inculpatul au fost prezenți în ședința de judecată din data de 28.10.2019 (f. d. 130), ședință în cadrul căreia a fost pronunțată sentința motivată a instanței de fond, inculpatul și avocatul Chiriac Cristin au semnat recipisa din 28.10.2019 (f.d. 147) care confirmă că aceștia în aceeași zi când s-a pronunțat sentința au primit copia sentinței motivate.

Termenul de atac al sentinței sus-indicate decurge din momentul pronunțării ei integrale, de pe data de 28.10.2019, iar apărătorul Chiriac Cristin în interesele inculpatului a depus acest apel la data de 14.11.2019 (f. d. 148), ultima zi de depunere fiind 13.11.2019, adică peste 17 zile.

În astfel de împrejurări instanța de apel a conchis că apelul a fost depus peste termen cu omiterea termenului de depunere a apelului, fără motive întemeiate, nefiind stabilite careva temeieri de repunere a apelului declarat or, conform art. 402 alin.(1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, instanța de apel a statuat că, apelantul a omis termenul de depunere a apelului fără careva motive întemeiate, motiv din care apelul apărătorului Chiriac Cristin în interesele inculpatului nu poate fi repus în termen, întrucât nu sunt motive întemeiate prevăzute de legiuitor la art. 403 Cod de procedură penală.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către:

4.1 Avocatul Chiriac Cristin în numele inculpatului, indicând temeierile

pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 7) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare, invocând:

- inculpatul nu a avut posibilitate de a declara apel din motiv că se afla în condiții inumane în penitenciar;
- apărătorul a depus apel în termen;
- în cele constatate de către instanța de apel, lipsesc argumentele apelului avocatului Chiriac Cristin în numele inculpatului;
- i s-a lezat de către instanța de apel accesul la un proces echitabil;
- instanța de apel nu s-a expus asupra unei cerințe.

4.2 Inculpatul Goreanu Andrei, neindicând nici un temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare, aplicarea unei pedepse mai blânde, invocând că:

- nu a avut posibilitate de a declara apel;
- se căiește sincer de cele întâmplate.

5. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursurile declarate, a solicitat declararea recursurilor ca inadmisibile cu menținerea deciziei instanței de apel, motivând prin faptul că, instanța de apel a respins apelul apărării pe motiv că a fost depus peste termen, astfel, raportând situația reținută la prevederile art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală în coroborare cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, rezultă că nu sunt temeiuri de drept de a casa decizia contestată.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acestea sunt inadmisibile, din următoarele considerente.

6.1 Cu privire la recursul ordinar declarat de către avocatul Chiriac Cristin în numele inculpatului:

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că, recurentul indică ca temeiuri pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 7) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanța a admis o cale de atac neprevăzută de lege sau apelul a fost introdus tardiv.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că motivele – temeiurile de recurs invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Se indică că, apelul avocatului Chiriac Cristin în numele inculpatului a fost respins pe motiv că a depus apelul peste termen.

Conform prevederilor art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația.

În acest sens, Colegiul penal subliniază că un apel declarat peste termen nu poate fi considerat un apel nedeclarat, astfel încât părții care n-a utilizat apelul în termenul prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, nu i se poate îngădi dreptul de a declara recurs împotriva deciziei instanței de apel cu privire la soluția de respingere a apelului ca fiind declarat peste termen. Dacă însă, critică decizia, indicând alte temeiuri, recursul este inadmisibil din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut, adică în speța dată, avocatul Chiriac Cristin poate critica numai respingerea apelului său ca tardiv.

Astfel, Colegiul penal, constată că argumentul invocat de avocat precum că: ”apărătorul a depus apelul în termen, prevăzut de art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, care prevede că la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește”, nu poate fi acceptat, or, Colegiul penal indică că, sentința a fost pronunțată la data de 28 octombrie 2019, astfel, ținând cont de prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, termenul de 15 zile începe a curge din data de 29 octombrie, drept urmare a 15 zi se împlinește la data de 12 noiembrie 2019, aplicând prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală: „nu se ia în calcul ziua în care se împlinește termenul”, rezultă că ultima zi în care părțile puteau depune apeluri este data de 13 noiembrie 2019, pe când avocatul Chiriac Cristin a depus apelul la data de 14 noiembrie 2019, deci peste termenul prevăzut de art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, în coroborare cu prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală.

Subsidiar la cele menționate, Colegiul penal reține că instanța de apel, corect a motivat soluția de respingere a apelului declarat ca fiind depus peste termen, ținând cont în deplină măsură de prevederile art. 402-404 Cod de procedură penală, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, luând în considerare și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a hotărârii atacate nu s-au identificat.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal mai invocă că decizia instanței de apel corespunde și cu jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

6.2 Cu referire la recursul ordinar declarat de către inculpat:

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârilor, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 430 Cod de procedură penală.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit prevederilor art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, *„nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art.401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația. Procurorul care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia prin care a fost admis apelul declarat din partea apărării.”*

Astfel, Colegiul penal constată că, deoarece inculpatul nu a folosit calea de atac apelul asupra sentinței (pct. 2 din prezenta decizie), în prezent nu poate ataca decizia instanței de apel, deoarece inculpatului nu i s-a înrăutățit situația prin soluția din decizia instanței de apel atacată.

În concluzie, din aceste motive, recursul declarat este inadmisibil fiindcă nu corespunde cerințelor de formă și de conținut prevăzute de art. 430 Cod de procedură penală, recurentul conform prevederilor art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, fiind lipsit de dreptul de a ataca decizia instanței de apel cu recurs ordinar.

În acest context, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de către inculpat și potrivit legii se impune inadmisibilitatea lui, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

6.3 În concluzie, Colegiul penal constată că decizia atacată este legală și întemeiată, iar recursurile ordinare urmează a fi declarate inadmisibile, or, recursul declarat de către avocatul Chiriac Cristin în numele inculpatului este vădit neîntemeiat, iar recursul declarat de către inculpat nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Chiriac Cristin în numele inculpatului, și de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2021, în cauza penală privind-l pe **Goreanu Andrei XXXXX**, a avocatului Chiriac Cristin în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat; iar al inculpatului deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute de art. 429 – 430 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 octombrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie